

Stručni rad

Nastavnici u poduzeća – praksa za nastavnike

Jasminka Prstec

Gospodarska škola Varaždin

Sažetak

Projekt/inicijativa „Nastavnici u poduzeća – praksa za nastavnike“, koji je pokrenuo Advantage Austria u suradnji s Agencijom za strukovno obrazovanje i brojnim gospodarskim institucijama, usmjeren je jačanju povezanosti obrazovanja i gospodarstva. Cilj projekta je bolje umrežavanje škola i poduzeća, razvoj suradnje te jačanje međusobnog razumijevanja između nastavnika i poslovnog sektora. Praksa traje od 3 do 5 dana, a sudionici su nastavnici strukovnih predmeta, pedagozi, poduzeća iz različitih gospodarskih grana, komore i druge institucije. Poduzeća prijavljuju broj dostupnih mjesta, opis djelatnosti i lokacije, a nakon prijava nastavnika provodi se povezivanje nastavnika i odabranog poduzeća. Praksa se najčešće organizira u travnju ili ljetnim mjesecima. Poduzeća imaju zadatke poput određivanja zanimanja i mentora, organiziranja resursa i vođenja završnog razgovora. Prednosti za poduzeća uključuju izgradnju suradnje sa školama, jačanje imidža, privlačenje budućih zaposlenika i razbijanje predrasuda. Nastavnici dobivaju autentičan uvid u rad poduzeća, spoznaje o stvarnim kompetencijama potrebnima radnicima, osobno iskustvo iz poslovnog svijeta te mogućnost primjene naučenog u nastavi. Nastavnička praksa se sastoji od upoznavanja tvrtke, rada u odjelima i izrade završnog rada s povratnom informacijom. U projektu je dosad sudjelovalo više od 300 nastavnika i 120 poduzeća, a ponuđeno je više od 500 mjesta prakse u raznim zanimanjima.

Ključne riječi: inicijativa, poduzeća, nastavnička praksa

1. Uvod

U svrhu što bolje povezanosti sektora obrazovanja i gospodarstva, Advantage Austria – Austrijski ured za vanjsku trgovinu je u suradnji s Agencijom za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih pokrenuo projekt „Nastavnici u poduzeća – praksa za nastavnike“. U projekt su se uključili i Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska obrtnička komora, Njemačko-hrvatska industrijska i trgovinska komora, Švicarsko veleposlanstvo i Zaklada Znanje na djelu. Glavni cilj cjelokupne inicijative je izgradnja bolje suradnje i kooperacije između poduzetništva i strukovnog obrazovanja, a također se želi doprinijeti razvoju međusobnog razumijevanja i bolje suradnje između škola i poduzeća.

2. O samom projektu/inicijativi Nastavnici u poduzeća – praksa za nastavnike

Projekt prakse u poduzeću predstavljen je na Austrijsko-njemačko-hrvatskoj online konferenciji o dualnom obrazovanju - #Zajedno oblikujemo strukovno obrazovanje! 23. rujna 2020. godine. Cilj samog projekta je bolje umrežavanje između škola i gospodarstva, a nastavnička praksa traje od 3 do 5 dana.

Potencijalni sudionici projekta su:

- ✓ komore, fakulteti, udruge i druge institucije
- ✓ zainteresirana poduzeća iz svih sektora gospodarskog života
- ✓ nastavnici strukovnih predmeta u srednjim strukovnim školama
- ✓ pedagozi iz osnovnih škola zaduženi za profesionalnu orijentaciju učenika i druge interesne skupine
- ✓ poduzeća koja još ne primaju učenike na naukovanje/prakse kako bi se ostvarila suradnja sa strukovnim školama
- ✓ poduzeća/obrti koja suradnjom sa strukovnim školama žele doprinijeti razvoju strukovnog obrazovanja u Hrvatskoj.

Nastavnici i zainteresirana poduzeća prijavljuju se tijekom zadanog razdoblja prema željama poslodavaca i nastavnika provodi se dodatna promocija projekta kako bi svi zainteresirani pronašli odgovarajućeg partnera. Poduzeća dostavljaju svoj kratki profil s opisom djelatnosti, broj praktikanata i lokacije na koje ih mogu primiti te se na temelju toga izrađuje katalog ponuđenih mjesta za praksu i predstavlja nastavnicima. Nakon toga nastavnici se prijavljuju i šalju popis tvrtki za koje su zainteresirani, a po zaprimanju svih prijava radi se „matchmaking“ i obavijest sudionicima (nastavnicima i poduzećima) o odabranim praksama. Nastavnička praksa se može obavljati u mjesecu travnju, a i tokom ljetnih mjeseci te traje najčešće 3 dana, a može i duže (5 dana).

U sklopu projekta poduzeća imaju određene zadatke:

- ✓ odrediti zanimanja i broj nastavnika koji može biti primljen na praksu
- ✓ pronaći vrijeme i resurse za provođenje prakse

- ✓ odrediti osobu koja će biti kontakt-osoba s Advantage Austria i koordinirati rad mentora
- ✓ odrediti mentora(e) koji će biti na raspolaganju nastavnicima tijekom provođenja prakse
- ✓ odrediti pomoćnike mentora koji će mu pomoći tijekom provođenja prakse
- ✓ odrediti osobu iz višeg managementa (može biti i voditelj poslovnice) koja bi zajedno s mentorom odradila završni razgovor s nastavnikom (alternativno razgovor može obaviti i sam mentor).

Prednosti za poduzeća sudjelovanja u inicijativi „Nastavnici u poduzeća – praksa za nastavnike su razbijanje predrasuda i izgradnja razumijevanja, kontakti s nastavnicima koji dovode do kooperacija sa školama, poboljšanje imidža poduzeća koje dovodi do veće popularnosti kod nastavnika, učenika i roditelja, uspostava kontakta sa školama koja pomaže kod privlačenja učenika koji postaju radnici te senzibilizacija nastavnika za gospodarstvo. Prednosti za nastavnike su sljedeće: autentičan uvid u rad poduzeća, osobna iskustva u poslovnom svijetu, realna slika ekonomskog konteksta i operativnih procesa u poduzeću, izravna primjena novih spoznaja u podučavanju, ostvarivanja kontakata s poduzećima, razbijanje predrasuda i izgradnja razumijevanja te ostvarivanje bodova za stručno usavršavanje.

Advantage Austria predlaže sadržaj prakse u 3 dijela. U 1. dijelu bi se nastavnik trebao pozdraviti i upoznati s kontakt osobom u poduzeću, zatim bi slijedila vođena tura kroz poduzeće i prezentacija poduzeća, upoznavanje organizacijske strukture i mentora koji će raditi s nastavnikom. U 2. dijelu nastavnik bi se upoznao s odjelom u kojem će obavljati praksu, njegovom organizacijskom strukturom, opisom radnih zadataka, standardom zanimanja i posebnostima, job-shadowingom i vremenom za provođenje zadataka specifičnih za zanimanje dok bi u 3. dijelu nastavnik izrađivao „završni rad“, završni razgovor s mentorom, nadređenim (ili direktorom poduzeća), međusobni feedback razgovor u vezi odrađene prakse ali i općih organizacijskih karakteristika te dao prijedloge za daljnju međusobnu suradnju.

3. Iskustva u projektu/inicijativi Nastavnici u poduzeća – praksa za nastavnike

2022. godine u sklopu projekta Nastavnici u praksi – praksa za nastavnike odabrala sam poduzeće SPAR Čakovec za obavljanje nastavničke prakse. Razlozi odabira bili su moja lojalnost kao kupca te želja da upoznam organizacijsku strukturu, procese poslovanja i steknem nova iskustva. Na prvom susretu dočekala me voditeljica poslovnice, ujedno i moja mentorica koja mi je predstavila program prakse. Zatim smo se putem Skypa uključili na platformu SPAR Academy, gdje su nas pozdravili voditeljica edukacija i razvoja i generalni direktor SPAR Hrvatska te su nas upoznali s poviješću SPAR-a, razvojem logotipa, tržišnom pozicijom, brojem poslovnica, organizacijskim jedinicama te suradnjom s Ministarstvom znanosti i obrazovanja u sklopu dualnog obrazovanja.

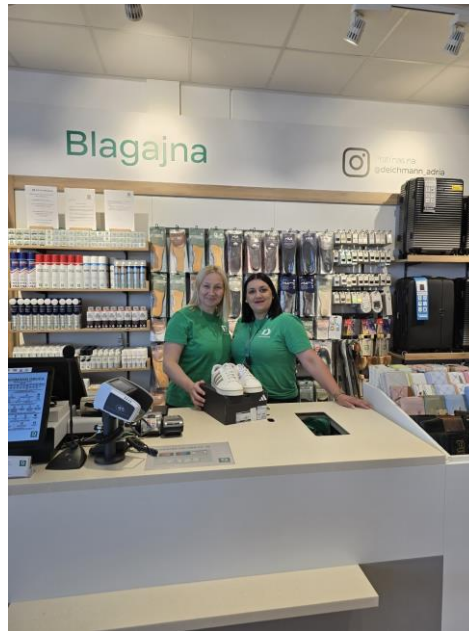
S voditeljicom poslovnice (mentoricom) obišla sam sve ključne dijelove poslovnice: mjesto evidencije dolazaka, prijem robe, skladište, preradu voća i povrća, komore, prodajni prostor i ured. Voditelji odjela upoznali su me s tijekom kretanja robe, planogramima, postavljanjem artikala i cijena, otpisima te specifičnostima pojedinih odjela. Upoznala sam proces preuzimanja robe, dokumentaciju i rad stroja Tomra za ambalažu. Naučila sam i principe permanentnih inventura te slaganje robe prema planogramima. U blagajničkom poslovanju upoznala sam rad na blagajni, POS uređajima, samoposlužnim blagajnama, kao i funkcioniranje trezora i pametnog sefa. Tijekom boravka položila sam i e-tečaj Digitalna sigurnost.

2025. godine sam obavljala nastavničku praksu u poduzeću Deichmann Varaždin u sklopu koje sam također puno toga korisnog naučila. U sklopu digitalne edukacije Elmo naučila sam sve o stopalima i vrstama obuće kao jako bitne kompetencije dobrog prodavača obuće, zatim o filozofiji poduzeća Deichmann te o zaprimanju i kretanju robe, slaganja robe na police, zalihama na skladištu i načinima sprečavanja možebitnih krađa unutar poslovnice.

Obavljajući praksu u oba odabrana poduzeća moja očekivanja su se u potpunosti ostvarila. Upoznala sam ljubazne djelatnike, naučila mnogo o pozadini poslovanja i stekla iskustva koja od onda primjenjujem u radu s učenicima.

Slika 1. Nastavnička praksa u SPAR Čakovec (2022.)

Slika 2. Nastavnička praksa u Deichmann Varaždin (2025.)

4. Zaključak

Sudjelovanjem u praksi nastavnici dobivaju autentičan uvid u svakodnevni rad poduzeća, stječu osobna iskustva u poslovnom svijetu (koja će moći prenijeti svojim učenicima), dobivaju realnu sliku simulacije posla i operativnih procesa u poduzeću. Kroz praktičan rad i komunikaciju s mentorima dobivaju i uvid u stvarne kompetencije koje se traže od njihovih učenika kao budućih zaposlenika. Do sada je preko 300 nastavnika i nastavnica i preko 120 poduzeća sudjelovalo u inicijativi. Nastavnici i nastavnice iz cijele Hrvatske zamijenilo je mjesta sa svojim učenicima te su u poduzećima odradili praksu u trajanju od 3 do 5 dana. Nastavnici su „uskočili“ u poslove kuhara, konobara, CNC operatera, prodavača, mesara, pekara, cvjećara, stolara, itd. Također, preko 140 poduzeća ponudilo je preko 500 mjesta za obavljanje praksu.

5. Popis literature

- [1.] Advantage Austria. Preuzeto s <https://www.advantageaustria.org/hr/services/lehrerpraktikum/lehrerpraktikum.hr.html> (28.11.2025.)
- [2.] Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih. Preuzeto s <https://www.asoo.hr/2025/01/09/nastavnici-u-poduzeca-praksa-za-nastavnike-i-nastavnice-ciklus-2025/> (27.11.2025.)
- [3.] Gospodarska škola Varaždin. Preuzeto s https://web-arhiva.skole.hr/ss-gospodarska-vz/index.html%3Fnews_id=2019.html#mod_news (29.11.2025.)